

Grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til afgørelse om et europæisk metrologiprogram (EMPIR-programmet - European Metrology Programme for Innovation and Research, tidligere EMRP – European Metrology Research Programme)

KOM (2013) 497 endelig

1. Resumé

Det eksisterende EMRP-program er en videreførelse af et ERA-NET+ og havde sit første udbud i 2009. Det er et program, der henvender sig til de nationale metrologiske institutter mv. med det formål at fremme samarbejdet mellem dem. Programmet har således en lille og veldefineret målgruppe. Programmet yder støtte til tværnationale forskningsprojekter inden for måling og måleteknik og til forskerudveksling (forskergrants). Pålidelige måleteknikker er en forudsætning for mange af de initiativer og projekter, der vil blive iværksat under Horisont 2020, og programmet støtter således op om rammeprogrammets mål om vækst og løsning af store samfundsudfordringer. Det nye program, EMPIR, vil være en fortsættelse af EMRP men vil fokusere på områderne energi, miljø og sundhed. Programmet vil også åbne for, at der kan ydes støtte til andre deltagere end egentlige nationale metrologiforskningsinstitutioner.

2. Baggrund

Pålidelige og sporbare målinger gør det muligt for det videnskabelige samfund i bred forstand at bygge bedre instrumenter og producere bedre videnskab. De understøtter og fremmer på afgørende vis forståelsen af og enigheden om globale udfordringer som energi, sundhed og klimaforandringer.

Det nuværende europæiske program for metrologisk forskning (EMRP) er et fælles europæisk initiativ, som gennemføres af 22 nationale metrologiinstitutioner. Midtvejsevalueringen af programmet bekræfter værdien af initiativet. EMRP's primære resultat er stærk integration i kraft af fælles programmering af 50 % af de afsatte nationale midler til metrologiforskning i Europa. Det har nedbragt fragmenteringen, hindret unødigt dobbeltarbejde og hjulpet med at opnå en kritisk masse ved at koncentrere ressourcerne på centrale områder gennem tæt samarbejde med de bedste forskere. EMRP-projekterne leverer europæiske måleløsninger på store samfundsmæssige udfordringer og tilvejebringer fælles europæisk materiale til standarder og regler. Selv om der er sket store fremskridt under EMRP, er det blevet tydeligt, at systemet skal kunne klare flere udfordringer for at øge virkningen af metrologiforskningen med hensyn til vækst og løsning af samfundsøkonomiske problemer.

EMPIR, som er efterfølgeren til EMRP, vil bidrage til en række flagskibsinitiativer inden for Europa 2020-strategien, som berøres af metrologiforskning, herunder "Innovation i EU", "En digital dagsorden for Europa", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". EMPIR skal gøre dette ved at udvikle innovative løsninger til forvaltning af naturressourcer, ved at støtte standardiseringsprocessen, som muliggør globale handelsmuligheder for nye produkter og tjenesteydelser og ved at muliggøre effektiv afprøvning af f.eks. kommunikationssatellitter. EMPIR vil bidrage væsentligt til at nå målene for Horisont 2020 ved at støtte emner af direkte relevans for en række Horisont 2020-prioriteter.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 185 og skal forhandles i den

27. august 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotholmsgade 10

Postboks 2135

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref. nr. 13/024340-04

almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

EMPIR's overordnede mål er at løse de udfordringer, som det europæiske metrologiforskningsystem står over for og at maksimere fordelene ved bedre måleløsninger for Europa. EMPIR's overordnede målsætninger er:

- at tilvejebringe integrerede og formålstjenlige metrologiløsninger til støtte for innovation og industriens konkurrenceevne og måleteknologier med henblik på at løse samfundsmæssige udfordringer inden for f.eks. sundhed, miljø og energi, herunder støtte til udformning og gennemførelse af politikker
- at skabe et integreret europæisk metrologiforskningsystem med en kritisk masse og et aktivt engagement på regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan.

EMPIR kan støtte følgende indirekte aktioner på området for fælles forskning og teknologisk udvikling:

- videnskabelige og tekniske aktioner, der støtter grundlæggende videnskabelig metrologi og dermed danner grundlag for alle efterfølgende trin, herunder anvendt metrologiforskning og -udvikling og metrologirelaterede tjenester
- metrologiforskning med henblik på at finde løsninger på samfundsmæssige udfordringer, idet der lægges vægt på energi, miljø og sundhed
- forskning med henblik på at udvikle nyskabende måleinstrumenter, der skal få erhvervslivet til at indføre metrologiske teknologier til stimulering af innovationen i erhvervslivet
- metrologiforskning og -udvikling forud for og i forbindelse med udvikling af prioriterede dokumentationsstandarder med det formål at udnytte ekspertisen i metrologiinstitutioner i deltagerlandene og dermed støtte politikgennemførelse og fremskynde innovative produkter og tjenester til markedsføring
- kapacitetsopbygningsaktiviteter inden for metrologien på forskellige teknologiske niveauer med henblik på at oprette et afbalanceret og integreret metrologisystem i deltagerlandene.

EMPIR kan støtte yderligere aktioner med henblik på formidling og udnyttelse af resultaterne af metrologiforskningen. EMPIR kan støtte andre aktioner med specifikt sigte på metrologiinstitutioner ved at støtte disse i at bruge andre europæiske, nationale eller regionale programmer til uddannelse og mobilitet, grænseoverskridende samarbejde eller investering i metrologiinfrastruktur. EMPIR kan støtte tilrettelæggelsen af netværksaktiviteter for at fremme EMPIR og maksimere programmets virkning.

De ovenfor nævnte aktioner gennemføres af nationale metrologiinstitutioner og udepegede institutioner. EMPIR tilskynder og støtter dog andre enheders deltagelse. Denne tilgang forventes at medføre, at ca. 15 % af EMPIR's budget går til disse enheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagens målsætninger ikke kan opfyldes i tilstrækkelig grad af medlemsstaterne alene, idet metrologikravenes målestok og kompleksitet fordrer investeringer, som rækker ud over de nationale metrologiinstitutioners kerneforskningsbudgetter. Den ekspertise, der er nødvendig for forskning i og udvikling af banebrydende metrologiløsninger, er spredt på tværs af nationale grænser og kan derfor ikke samles på nationalt plan. Uden en konsistent tilgang på europæisk plan med en kritisk masse er der stor risiko for dobbeltarbejde med deraf følgende større omkostninger. Merværdien af offentlig intervention på EU-plan ligger i EU's kapacitet til at samle nationsopdelte forskningsprogrammer, hjælpe med at udforme fælles forsknings- og finansieringsstrategier på tværs af nationale grænser og opnå en kritisk masse af de nødvendige aktører og investeringer til løsning af udfordringerne i metrologiforskningsystemet og samtidig øge de offentlige udgifters effektivitet. EU forventes at bidrage med 50 % af den samlede finansiering.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til afgørelse har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 300 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 45 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af EMPIR, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

DI kan tilslutte sig Kommissionens oplæg vedrørende baggrunden og målsætningerne for forslaget om at etablere et nyt forskningsprogram (EMPIR) under Horisont 2020 administreret af EURAMET. DI fremhæver dette initiativ og anbefaler

dansk deltagelse i EMPIR, idet DI finder det overordentligt vigtigt at sikre en bred dansk deltagelse i det udvidede program. DI understreger, at danske metrologiinstitutioner og såkaldte ”designated institutes” gennem EMRP’s forløb er blevet godt integreret i processen og har relevante kompetencer, der kan komme i spil og blive yderligere udviklet i det kommende program. Dette anser DI som værende til stor gavn for erhvervslivet såvel som for videnopbygningen i samfundet som helhed.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS finder det vigtigt, at Danmark deltager i EMPIR, idet mindre lande er afhængige af adgang til den samlede europæiske metrologividen, hvilket sikres ved deltagelse i samarbejdsprojekter, ligesom det sikres, at specifikke danske metrologibehov kan adresseres på europæisk plan. Derudover mener GTS, at der er gode argumenter for en væsentligt øget national medfinansiering til EMPIR i forhold til det nuværende program EMRP.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU anser metrologi for et vigtigt emne, der hjælper til fuldt ud at udnytte og til en vis grad standardisere det videnskabelige og teknologiske potentiale. SDU anser dog ikke metrologi som et af nøgleelementerne i forbindelse med forvaltning af naturressourcer og anser ikke standardisering for at være den vigtigste ingrediens i metrologi.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har traditionelt været et tæt samarbejde mellem de nationale metrologiske institutioner, og det er forventningen, at der vil være opbakning til forslaget om en fortsættelse af programmet med de foreslåede justeringer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt artikel 185-initiativerne, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder. Dette gælder også for EMPIR.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.